

Helle Scheele

Kan et vuggestuebarn blive gjort til et bidemonster?

Hun er kun 2½ år, hun går med ble, bruger sut, er helt afhængig af voksne og taler ikke rigtigt endnu. Alligevel er faderen til et andet barn fra hendes stue tæt på at overfalde hendes far ude i garderoben i raseri over hende. Kan dette virkelig passe? Et lille vuggestuebarn på bare 2½ år kan da ikke få de voksnes sind så meget i kog, eller kan det?

Jo, dette kan faktisk godt være tilfældet – i hvert fald hvis pigen på 2½ år bider de andre børn i vuggestuen.

Ofte er vuggestuebørn, der bider, kvikke børn, som er frustrerede over ikke at blive forstået. Når man er 2½ år eller yngre ved man ikke, at andre mennesker tænker og føler anderledes end man selv gør. Man er endnu ikke i stand til at perspektivveksle. Derfor kan man f.eks. blive meget frustreret, hvis andre forhindrer én i at gøre det, man synes er vigtigt lige nu. Måske har pigen brugt lang tid på at tilkæmpe sig et roligt hjørne, hvor hun kan bygge med sine klodser i fred og så kommer der pludselig et barn kravlende imod hende og hiver en af klodserne fri fra konstruktionen, så det hele vælter. Måske har hun endelig fået fat på stuens mest attraktive dukke og så kommer et andet barn og prøver at hive den ud af hænderne på hende. Måske har de voksne sagt, at de snart skal spise, og hun ved at det er sidste chance, hvis hun også skal nå at lege med den flotte røde racerbil som et andet barn nu har leget længe med. Hun er ikke i stand til at tælle til ti og derefter at sige noget i retning af: "Jeg vil bede dig om at lade være med at

vælte mit tårn, fordi jeg har brugt ret lang tid på at bygge det", eller: "Jeg bryder mig ikke om, når du bare tager dukken ud af hånden på mig!", eller: "Kan vi ikke aftale, at jeg lige får lov at lege med racerbilen i to minutter, inden vi skal spise?". Sprogligt er hun slet ikke der endnu, men følelsesmæssigt er hun. Og hvad er så det hurtigste og mest effektive middel til at få folk til at forstå, at dette er meget vigtigt for hende?

De, forståeligt nok, vrede forældre til børn, der kommer hjem fra vuggestuen med bidemærker dag ud og dag ind lægger et pres på pædagogerne om at få bideriet stoppet hurtigst muligt. Psykologen bliver måske tilkaldt, og kommer ud i institutionen og ser stuens personale sidde årvågne, som nervøse "kustoder" omkring barnet der bider, for hurtigt at kunne slå ned i tilfælde af flere antræk fra pigens side til at bide. Når barnet så bider, råber stuens voksne i bedste mening: "NE-EEEEJJJ!!" eller: "STOOOOOP!!!" med det resultat, at mange af børnene bliver forskrækkede og begynder at græde, ikke nødvendigvis klogere på, hvorfor pigen bed eller hvad der kunne have været mere hensigtsmæssigt at gøre for alle parter. Måske prøver de voksne bagefter at appellere til pigen om at kigge på det grædende barn, som er blevet bidt: "Se, hvor ked af det han/hun bliver, når du bider. Det er ikke rart, vel – du må IKKE bide!!!" Og så gentager forløbet sig igen den næste dag, og den næste igen til stor frustration for både børnene og de voksne på stuen. Jeg hører ofte pædagoger klage

over, at de er trætte af at høre sig selv råbe "Nej!" flere gange om dagen, og mange er bekymrede for at komme til at underminere barnets selvværd, fordi det så ofte bliver skældt ud.

Barnet, der bider, har ofte brug for ro til at lege i fred med noget, der giver mening, og han eller hun har også ofte brug for hjælp fra voksne til at læse hans eller hendes intentioner, f.eks. "Jeg så godt, at du havde bygget sådan et flot tårn, og så kom Valdemar til at vælte det. Du må gerne sige "gå væk" til Valdemar! Bideriet kan umiddelbart se umotiveret ud, men det er det aldrig. Der er altid en grund. Måske er det bare svært at få øje på, hvad det er for en grund, og selvfølgelig er det ikke i orden at bide. Men barnet, der bider, må hjælpes til at finde på noget andet at gøre i stedet for, noget der har en lige så hurtig og effektiv virkning, når det frustreres af sin omverden, for at kunne aflægge den dårlige bide-vane. De andre børn på stuen kan også have brug for at de voksne hjælper dem med at forstå, at de ikke går på stue med et "bidemonster", men med et menneske, der har brug for hjælp. Det føles ikke helt så farligt. De voksne på stuen kan som regel med fordel lave en slags "arbejdsdeling", så de skiftes til at holde øje med barnet, der bider. Det giver en mere behagelig og rolig stemning end når alle voksne er "på stikkerne".

Selvfølgelig kan der være flere grunde end de her beskrevne til at vuggestuebørn bider, og der kan dermed også være behov for andre foranstaltninger. I denne klumme er der tale om helt normale børn.